

VENTA
30 exemplars 1 pesseta

Un número solt
5 céntims

SUSCRIPCIÓ

ESPAÑA
Un trimestre 1 pesseta

EXTRAÑA
Un trimestre 2 pessetas

PERIÒDICH POLITICH VERMELL

MEDITANT

Entre sos amichs més cars
ja no guanya prou per sustos;
¡que n' hi darán de disgustos
las reformas militars!

ADVERTENCIA

ALS LLEIGIDORS I ALS CORRESPONSALS DE
LA TRAMONTANA

En lo número pròxim comensarem a ocupar-nos de debò de la Exposició, en articles humorístics profusament il·lustrats.

Ademés tindrem d'ocupar-nos de las festas que ja haurán comensat a Barcelona, y també ns tocarà dedicar un reportatge a la Revolució de Setembre, en quin dia cumpliran vint anys de la célebre batalla d'Alcolea.

Per tots aquestos motius lo número de la setmana pròxima serà doble dels ordinari, contenint tres ó quatre vegades més de dibuixos que un d'ells, y costarà també doble preu que de costum, ó sia 30 exemplars duas pessetas pels venedors y deu cèntims lo número pel públic.

Si algun corresponal pensés alterar lo pedido d'aquest número extraordinari, que no s'descuydi d'escriureho abans del dimecres de la setmana entrant, si no vol quedar-se sense que se li pugan servir nous envios.

LA MANIFESTACIÓ FEDERAL

L'acte realitzat lo darrer diumenge pels vols de las montanyas del Tibidabo y Vallvidrera pel partit federal, no fou una gira campestre ni un obsequi més ó menos ben triat dirigit al Sr. Pi y Margall, sino que fou una verdadera, una grandiosa manifestació federalista, quina intenció no podían menos de portar los organitzadors d'aquell acte.

Si s'hagués anunciat una manifestació, la autoritat ben segur que hi hauria trobat una infinitat de peros, aixó sí hagués arribat a deixar-la fer; donchs fou acertadíssim clavar-li'l nom de gira campestre, ó sortida al camp, més ben dit, y com per aixó no s'necessita cap mena de permís, tirar al dret, y resultar luego la grandiosa manifestació que resultà.

Nos ha agradat sempre tant a nosaltres poder prescindir de la llei, que tot ho tiranisa, en nostres actes, que la veritat, quan ne veiem un altre que fa'l mateix, sempre se'ns va ab ell nostra simpatia.

Y parlem de la manifestació federal. Una gentada que no baixaria de trenta mil homes se reunió pels vols de Vallvidrera. En aquestos temps de decepcions, de rebaixaments y d'indiferència política, se comprén que si alguna guspira de entusiasme pot quedar en algun partit, té de ser en lo federal. Ell es lo únic que ha mantingut honrada sa bandera, no apostatant de sos ideals en mitj de la balumba de Judas que han sortit a totas las idees; ell es únic que té un jefe ab la respectabilitat y la conseqüència de no haver cambiat may de idees, cosa desconeguda y rara entre nostres polítics, que casi tots per un plat de lletanías del pressupost se venen la conseqüència cent vegades.

Nosaltres no som federals, no formem en cap partit polític, perquè creyem que cap d'ells pot ni vol posar má en la qüestió social, la qüestió de las qüestions avuy en dia en tots los pobles civilisats; mes passant la vista per tots los partits, trobem que'l federal es l'únic que pot mereixe nostra desinteressada simpatia, tant per representar la conseqüència y la Democracia històrica, com per ser també l'únic que accepta la llibertat política sense trabas de cap mena y reconeix la existencia del problema social.

Ab aquestos antecedents no fou extrany que la manifestació federal resultés brillantíssima. No podia per menos de ser aixís. Veritat que grans masses obreres que formaven en lo partit federal, avuy han donat un pas més figurant en las files socialistas; però aquestos mateixos socialistas, mentres los federals no s'espantin de la llibertat y siguin conseqüents a sas idees, veuran ab gust actes com los de diumenge, al

que no pocs concorregueren, y tal vegada, si algun dia se disputés cosa de més importancia entre ls partits polítics avansats, lo federal trobaria fora de son seno, en los elements més avansats, un apoyo que avuy ni espera ni somia.

La seva honradés y la seva conseqüència, y sobre tot lo seu amor a la més ampla llibertat, son lo que'l tenen de fer digne del apoyo de elements avansats en dias solemnes, tal vegada no llunyans, de fortas conmocions revolucionarias.

No ho oblidí lo partit federal. Y procurí avivar lo foc de sos parcialis en actes que l'acreditin de revolucionari y avansat.

MEETING LLIUROPENSADOR

Conforme varem anunciar, lo diumenge prop passat tingué lloch lo meeting en lo Circu Equestre.

Fou un acte d'aquells que n'entran pocs en lliure, es a dir, que fou no sols molt concorregut, sino que acreditó una vegada més que Barcelona es eminentment liberal, y per consegüent lliure-pensador.

Es imposible trasladar al paper tot lo bo que allí s'actuà, y'l nostre cervell no troba termes pera expressar la satisfacció íntima que n'ocasionà tot meeting.

Hem de fer constar que fou dels que s'han vist més concorreguts y que en ell hi regnà la armonia y la tolerancia en son més alt grau. Lo que trobem molt en son lloch tractant de manifestacions liberals.

Dit lo qual passám a fer l'extracte, que, encor que breu, procurarem que donga idea de lo que s'actuà.

Serian las deu del matí quan comensà, y lo senyor Arús ocupá la presidencia, donant per comensat lo meeting.

Desseguit lo senyor Litrán passá a donar compte de las adhesions y felicitacions rebudes, entre las quals hi havia la de la Comissió organitzadora del Congrés d'Amics de la Ensenyansa laica, que fou molt aplaudida, una del consell de Italia en la qual felicitava al meeting, una de la Societat de lliure-pensadors de Reus, y un telegrama de Jaen adherint-se al meeting, y una carta del senyor Pi y Margall, que s'acusava d'assistir-hi, encor que s'hi adheria.

Després d'aixó, lo mateix senyor Litrán passá a consumir torn y presentó als redactors de Las Dominicals, senyors Chies, Lozano (Demòfil) y Odon de Buen. Fets la presentació entrà en tema y combati la tirania religiosa, oposant a las alianças dels tirans contra ls pobles, la dels pobles contra ls tirans, millor dit, la fraternitat del home lliure, y acabá proposant un aplaus pel decano dels lliure-pensadors espanyols don Francisco Pi y Margall, que junt ab sos correligionaris se trobava a Vallvidrera, fentlo extensiu als que l'acompanyavan.

Acte seguit lo senyor Arús cedí la presidencia al senyor Chies, qui, després de dedicar un saludo al senyor Pi, digué que sentia que ell no estigués present en aquell acte pera que ocupés la presidencia, tota vegada que era a qui de dret corresponia.

Lo doctor Huelves passá a fer us de la paraula. Digué que aquest acte simbolisa la germania de Italia y de Espanya, entre un poble que s'ha emancipat de la tirania del papet y un altre que aspira a emanciparse, fent prechs pera que prompte ho sia.

Apelá a las diferents nacions que componen la rassa italiana pera que s'ajuntin a si d'oposarse a la tirania que amensasa venintros de Alemania y acabá fent lo panegíric de la unió dels elements liberals pera oposarse als elements reaccionaris.

Odon de Buen passá llavors a la tribuna, comensant per saludar a tots los lliure-pensadors allí reunits, fent extensiu son saludo a tots los d'Espanya, molts d'ells presents al acte, sino en persona, en las firmes que contenian los treze tomos que hi havia demunt la taula, y que'l acte que s'estava celebrant, junt ab las firmes recullidas y la medalla que s'enviava a Roma, eran la protesta més contundent que s'podia fer a la manifestació clerical que ab motiu del jubileu sacerdotal del Pape se celebrà en la mateixa ciutat a finals del any passat. Continuant aquest tema, digué que la medalla que s'enviava a Roma, significava la abolicció del pontificat.

Afirmá que ell estava disposat a combatre ls poders aristocràtics y teocràtics y per últim, que ell, com a lliure-pensador, creya que no hi havia cap forma de govern definitiva, perquè'l progrés avansa més enllá.

Després feu us de la paraula nostre company Marmol, qui feu extensiu lo seu saludo a tots los pobles de la terra, perquè, per ell, tots los pobles que pensan, s'ignen del color que sigan, per lo mar fet de pensar, son lliure-pensadors.

Diu que'l meeting significa una protesta contra'l papet a la qual s'hi adhiereix, afegint que ell fa encor més extensiu aquesta, perquè protesta de totas las tiranias que pesan demunt del poble.

Afegeix que'l lliure-pensament ha existit sempre; lo que no ha existit es la llibertat de manifestarlo ni de exercutarlo y que, per lo tant, lo problema consisteix en fer desapareixe las causes que impideixen la lliure manifestació de las idees. Sobre aquest tema s'estengué en una serie d'arguments que foren molt aplaudits.

Passá després a ocupar-se del alcans de las religions,

felicitantse de que allí hi haguessin esperitistas, dient que eran per la verdadera ciencia lo que la Alquimia fou pera la Química, y la Astrologia pera la Astronomia, y que tan los esperitistas com los materialistas, dels quals ell formava part, sent com los lliure-pensadors, han de contribuir a la realització de totos los problemas, tant religiosos com polítics y socials; però que la teoria esperitista ha de morir quan sos adeptes comprenquin que ls fenómenos que atribuïen a Deu y als esperits no son més que manifestacions de la forsa y la matèria.

Y acabá dient que ell no sols combatia pera soterrar los dogmas religiosos, si que també pera soterrar los dogmas polítics y econòmics.

Fou us de la paraula lo senyor Salas Anton, qui, després d'un petit exordi, entrà en matèria fent historia, dient que's felicitava del progrés que havien realitzat de una quantia anys a aquesta part, puig que abans la forsa y la foguera havian donat compte de la nostra vida, y que aixís com en aquest sentit s'havia progressat molt, no podia dirho aixís respecte al ordre de la aplicació de las idees, puig que la lluyta entre'l dret y la llei en l'ordre jurídic, entre la llibertat y la llei en los organismes polítics, y en l'ordre econòmic la llei de la oferta y la demanda que converteix al home en instrument, deixavan probat que en aquest sentit no s'havia progressat.

Digué que'l lliure-pensament, si vol cumplir sa missió, no té de ser exclusivista, y finalis afirmant que ls tradicionalistes implicitament nos donan la rahó ab motiu d'haver decapitat lo partit, destronant a son rey.

Lo senyor Lozano (Demòfil) passá a fer us de la paraula y comensó saludant al poble espanyol y després a Italia, no la que fa pactes ab Alemania y Austria, sino la que es liberal y partidaria del progrés. Declará guerra als capellans, y deduhí que si la activitat es Deu y la vagancia'l Dimoni, los treballadors son Deu y los capellans lo Dimoni. Protestá de la propaganda dels frares vascos. Argumentá en favor de la confederació de tots los pobles llatins pera oposarse a la invasió del cesarisme militar dels pobles germànics. Afirmá, al acabar, que ls mateixos que han fet la Exposició Universal de Barcelona, farán la República.

Lo senyor Chies, resumí lo dit en lo meeting.

Enaltí'l lliure-pensament dient que no es patrimoni de cap familia ni nació, sino que es cosmopolita, que'l lliure-pensament haurá cumplir sa missió quan la humanitat haja realitzat sos fins més elevats; que es doctrina de pau y no de guerra, d'amor y no d'odi, y que si aquesta guerra resulta, son los enemichs los qui la provocan y que per consegüent s'ha de contestar la guerra ab la guerra. Després de tractar la qüestió del clero y la separació de la Iglesia del Estat, digué que, qui volgués capellans que's mantingués y que no se obligués a pagarlos a qui ni's vol ni's necessita.

Afirmá que las 130,000 firmes contingudes en los treze tomos, significan totas firmes republicanas y que aixís se farà entendre al govern italiá, y acabá donant las gracias als catalans per la rebuda que li han fet.

Acabó lo meeting ab unas quantas paraules del senyor Arús, protestant de que Barcelona fos eminentment catòlica, com diuen los carlistas, sino que era la primera ciutat lliure-pensadora d'Espanya.

No cal dir que tots los discursos foren molt aplaudits. Després d'aixó donem per acabada nostra tasca, en la qual hem procurat donar a nostres lleigidors una idea de lo que allí s'actuà.

Ara que cada qual [jutj].

LA CANSÓ DEL BURGÉS

D'ensí que al mon vaig venirme fins avuy, que un home soch, lo que son afany ni penas no he seguit molt ni poch.

En casa rica vaig néixer y com may res m'ha faltat, sense passar cap fatiga sempre hi viacut regalat.

Ab platers de totas menas passant la vida gojós, disfrutant la meua renda ab molta pau y repós.

Seguint d'aquesta manera vivch tranquil com ningú més: «No hi ha en lo mon millor vida que la vida del burgés.»

Deada petit ja'm meua pare m'ensenyava d'explorar, y n'hi sortit tan bon mestre com cap se'n pugui trobar.

Al treballador procuró ferlo passar lo més just, puig si va gras, ja hauria per donarme algun disgust.

Y com jo entench lo negoci, per tindrèl ben dominat lo feig decandir de gana y així'm deixo descansar.

Apurá per la miseria la'l que volli sense dir res: «No hi ha en lo mon millor vida que la vida del burgés.»

Més d'un cop ab molt cinisme los obrers m'han demanat que ls aumenti lo salari, demostrant necessitat.

Y com sé que es pels seus vicia, puig que encor ven massa be,

sa petició sempre 'ls nego sense escoltarlos per res.
Y si ab imprudència intentas desorbarme los meus pens, venen à prestatme ajuda los polissants molt galana.
Per saiva 'l meu patrimoni corren tots ab interès:
'No hi ha en lo mon millor vida que la vida del burgès.

Per procedir d'aquest modo, per mi tan digne y honorat, fins m'has dit més de mil voltos que soch desputa y malvat.
Mes jo 's deixat a tots que diguin sense escoltarlos per res; puig que aixó 'm té sens cuydado mentres tant jo vagi be.
Si dels que jo protegí algun prova d'obri 'l bech, al moment li faig lo compte y aixis de casa me 'l trech.
Aquesta lliçó la dono per exemple dels demés:
'No hi ha en lo mon millor vida que la vida del burgès.

Per res del mon may sufreixo, de las penas sempre 'm rich, puig que a mi res me fa meylla perque soch burgés y rich.
Tinch molts criats que 'm serveixen, sens fer jo res per ningú; y allà hont sigui que 'm presentí tothom me 'l rendívo.
Má felicitat es tanta, es ten rich en mon bñestar, que solts desitjo anys de vida per poguerne disfrutar.
Y en tant aixis jo seguexi cantaré ab goig per demés:
'No hi ha en lo mon millor vida que la vida del burgès.

PEPET SIMPÀTIC.

CARTA DE FORA

Sant Feliu de Llobregat 17 Setembre 1888.

Endiablats Director: En aquesta vila hi ha un cert home, que, de no portar corona, fora una de las figuras més simpáticas de tot lo pla de Barcelona.

Aquest home es lo vicari.
Bastant desprecupat de las doctrinas que predica, tot sovint se 'l sent cantar xistosas penitències, y copias tan excomunicadas com las del cego de Cadix, y ayres sandungueros com los ratas y la Pobre chica de la Gran via.

Aquesta familiaritat ab la música popular, junt ab la gracia que 'l distingix, l'ha fet simpàtic à totes las fandilles, y sent com es jove, guapo y ben plantat, es constantment lo blanco de las miradas de las noyas, que fins sembla que hi disfrutan contemplantlo.

Ell encara hi disfruta més; y fent igual que 'ls demés joves de la vila, al veure passar una nineta pel seu costat, ab molta gracia y coquetèria li envia un somris, al mateix temps que la requiebra ab dolçura.

Las donas, en general, veyentlo tan guapet y tan amable, no 's deixan perdre ocasió pera poguerhi conversar, y ell pel seu casó no 's mostra gens esquisit. A n'aixó solzament s'atribueix que en lo confessorari se vegi tant ocupat lo simpàtic vicari, que ab gracia particular (segons se diu), perdona molts pecats, no solzament à vellas reganyosas, sino à noyas, à casadas y à viudetas que, no diré sign portentos de hermosura, pero sí que son molt guapas y per lo menos algunas, y per lo general bastant amables.

Totas aquestas cosas no passen desapercubidas pels pares, promesos y marits, que no ho saben veure ab gayre gust y tenen por de quedarles escamar, evitant tant com poden que las sevas esposas, fillas ó nícotas, s'atansin massa ab lo dit vicari, ni à dintre 'l temple ni à fora d'ell.

Jo per la meua part los aconsello que 's comprin las gorras grans ó que fassin bonas fregas de varas de freixa à qui li convinguin. No 's queda altre remey.

Disposi de son servidor

F. P.

PROPOSICIÓN

Je que avuy l'Ajuntament no sap can s'ha d'arreglar perque vingui à visitar la Exposició molta gent.
Jo he pensat incòntinent un medi senzill y honorat perque sens cap esforç gros se pugui 'l que ell vol lograr, y es, que allà hi deixin entrar qui hi vulga anar... d'arrò.

F. ABELL.

A DEU

Tu, Deu del cel y la terra, si es que ton poder es tant per que no comous la imatge que à mi 'm té lo cor robat!
'Per que no fas que ell senti un amor pur y lial y aixis fassi mes esperansa, me diras y felicita!
'Per que no dius que en mon pit s'hi cria un foch infernal que durará, johi sí, digali per tota una eternitat!
Digas, digas, que la estimó d'un modo molt fort y gran, y si veus que tax paraulas, que tan be pots explicar, lo seu cor no conngouessen y 'm deixás despreciet, johi Deu, se confessoria, que ton poder res no val.

J. PRATS NYAC.

Nostre Director ha deixat ja lo lliç entrant francament en lo periodo de convalescencia.

Per lo tant, en lo número pròxim tornarà à ferse càrrech en tot y per tot de la direcció del periódich.

Las iluminacions que 's preparan per las grans festassas extraordinarias serán cosa de gust.

Per de prompte, no hi ha res original. Lo túnel del any 72 à la Rambla y als demés passajis las pinyas de la Granvia.

Y à la Exposició fochs artificials de festa major de poblet.

Ben mirat, tot estarà en caràcter, tenint en compte que qui ho disposa es 'l Ajuntament.

Ell no està per innovacions en materias de llum, y preferex aterrarse à las veiturias, à lo tradicional.

Aixis se podrà guanyar lo nom de tradicionalista.

Que es la única calamitat que li falta à Barcelona durant lo regnat alcalesco de D. Francisco I.

Torna à parlarse de la coalició de tots los republicans (no confondre als castelarians) pera enderrocar la monarquia.

Sempre paraulas y no més que paraulas.
'No valdría més que sense parlarne tant se n'toquessin més los resultats!

Las reformas militars son la pesadilla del Govern.

L'actual ministre de la Guerra, fet à la antiga, no vol reformar res.

En Martinez Campos, de lo de Sagunto ensà, no vol més reformas que al uniforme.

Y en cambi en Cassola, altres generals, y sobre tot lo oficialitat en pes, son reformistas rabiosos, per lo compte que 'ls treu.

Y vetaquí al Govern entre espasa y paret. Si reforma, se crea enemichs dels puntals de las institucions. Y si no reforma la oficialitat se regira, y com aixó del exercit es 'l argument que treu las castanyas del foch, que fa sostindre la paella pel mànech als governants, vetaquí que ab aixó de las reformas lo Govern està en un carreró sense sortida y ple d'entrebanchs.

Y en lo qual no fora extrany que Sant Antoni li trenqués la nou del coll.

Y 'l poble fes festa pel dia del enterro.

Com succebí així als darrers de Setembre del 68.

Lo dimars à la nit, La Luç, societat lliure pensadora, improvisa un banquet en obsequi als redactors de Las Dominicales Srs. Chies, Lozano y Odon de Buen.

Com de costum, en los brindis se parlà de las gravissimas qüestions pendentes de solució en los terrenos religiosos, econòmichs y polítics, que foren tractadas ab notable claretat per los senyors Litrán, Marmol, Chies y Torrents.

Nos es imposible fer 'l extracte de lo dit all per la falta material de espay.

En una paraula: Resulta una vetlla aprofitada.

díssima y digna continuació de la que 's celebrà lo dijous sant.

Una cosa 's observà, la qual no podém menos de fer constar: tots convingueren en que 'l pitjor enemich del progrés es lo capital, qual factor, ab la llei del interés del tant per cent, es qui esterilisa la part més sublime y generosa de las manifestacions humanas, y que aquest enemich es cent mil voltos pitjor que 'l clero, no sols per las armas de que disposa, si que també per la importancia que tothom hi dona.

En la part política se notaren duas tendencias, de la una los Srs. Litrán y Chies y de l'altre los Srs. Marmol y Torrents, creyent los primers que 's podia resoldre lo problema per aquell camí, y sostenint los últims que pera resoldre lo problema 's devia comensar feyna nova.

Lo punt capital, y es lo que pertany de plé al lliure pensament, fou tractat ab gust de tots y que consisteix en que si avuy pensém lliurement, demà poguem portar à la pràctica la aplicació dels nostres ideals, cosa que es avuy del tot impossible per la actual organissació de la societat.

S' acabà la vetllada ab molt d'entusiasme, que era demostrat en los aplausos repetits de la concurrencia.

Eran prop las duas de la matindas quan se acabà la festa, en la qual regnà lo més ample esperit de tolerancia.

'Be per La Luç que improvisà 'l banquet y be per los oradors que contribuïren à fer consciencias en la mida de las sevas foras!

A tots enviém nostre aplauso.

Lo diluns pròxim, à las 9 del matí, tindrà lloch lo meeting de Amichs de la Ensenyansa laica en lo Circo Equestre, lo qual promet revestir extraordinaria importancia.

Posarém al corrent à nostres llegidors de lo que allí 's diga. Dit acte coincidirà ab la reunió dels bisbes, que ab motiu de ser aquell dia la festa de la Mercè, oficiarán en la parroquia del mateix nom.

Esperém, donchs, que 'l element liberal de Barcelona, concorrerà à donar importancia al dit meeting.

Lo ministre de la Guerra, general O'Ryan, després de molts mesos de cavilar, ja s'ha fet partidari de grans reformas.

Y ha disposat... ¡atenció!... que se suprimeixin lo bombo y 'ls platets de la música militars, y aixis las bandes quedarán convertidas en saranges.

En lletres d'or s'ha d'escriure reformas tan exemplars, puig ab ellas s'pot lograr... femos enquerir de riure.

Se diu que en Sagasta no troba ministre de la Guerra pel dimontri de las reformas militars.

No ho crech.
Lo que aquí costa de trobar es qui de bona voluntat vulgui deixar de ser ministre.

(Pero entrar à serne!
No sembla sino que no 'ns recordém que som à Espanya.

S'han fet algunas ascensions militars d'alta graduació, y han abundat los mal contents.
'Com no s'ha donat 'l ascens à tothom!

No es que s' hagi disgustat ningú per baixa pensió; tan solé es per la rabia de no ser ell 'l agraciad.

Havém rebut lo primer número de O Livre Pensamento, publicació mensual de propaganda antireligiosa que ha comensat à veure la llum pública à Lisboa, capital del vehí poble portugués.

En aquest primer número publica un article en espanyol sobre La enseñanza laica en España, en lo qual fa gran elogis del pròxim Congrés d' Amichs de la ensenyansa laica que 's té de celebrar en aquesta capital lo diumenye y diluns pròxims; copiant las bases y alguns párrafos de la circular convocatoria.

Saludém la aparició del nou defensor del lliurepensament y establim ab gust lo cambi.

Lo dimecres a la nit se celebrà la vetllada federal en el Circo Barcelonés en obsequi al Sr. Pi y Margall.

La part artística deixà satisfet a la numerosa concurrència que omplia de gom a gom l'espai del carrer de Monserrat.

En la part política sobresortiren les senyors Vera, Vallés y Ribot y Pi, sobretot aquest últim, pronunciant un correctíssim discurs en que feu una magnífica disseció del poder real y una brillant apologia de la federació.

Després demés oradors alguns arribaren a fer suar al públic fentse llarchs y pesats.

En resum, la vetllada fou més que regular.

REMITTIT

Endemoniat Director: Encara que a pesar meu, me veig aruy obligat a remetre'l i sagient: Jo, que soch un sa-casat com molts que vosté coneix y 's critica en lo periódich trayent al sol sos drapats; avuy, ab gran desconsol, me dirigeixo a vosté per que atengui a mas súplicas y me dongui un bon remey. Abans, vosté ho sab de sobras, eram amos dels diners, tot ho feyam y desfoyam sense que ningú xiada. Que necessitavam quartos los teniam al moment; pujavam dalt de la trona, fent un petit sermoneu, dhent que lo nostre Papa dintre de Roma està pres y que dormia a la palla, passant deu mil sufriments, y que ara precis comprari un mazalá y un carret, y may faltava un besayn carregat de bons fé (que es lo que 'ns convé a nosaltres) que abilitava 'l dineret. Mes ara La Tramontana ja liana 'ls ha tret ten be que al parlarhi d' aixas cosas nos ensenyan lo castell, volent dir:—Minyons, de liana no 'n portem mica ni gens.—Ja li dich que 'ns fa la lianca lo seu periódich vermell! Tots se 'n riuhen de nosaltres ni que 's escumem yodem. Encarregats abans eram d' ensenyar tots los noyets introduhíntlos la liana, fentlos creure que 'l saber era seguí 'l que nosaltres des la trona prediquem. Mes avuy la escola 'l áia per tot arreu 's establíen treyentlos tota la liana, tant per noet lo Progrés, y 's desterra la ignorancia que nosaltres inculquém. Ja veu vosté que d' aix modo nosaltres no marxem be, perquè ja no hi ha cap felano que porti solá al castell. Un feneu vull demanarli, que crech que me 'l voldrá fer: Diguei que aquestas escolas ja no serveixen per res. Diguei que La Tramontana, durant lo temps que existia, sola ha dit bolas tremendas pera embecar la gent. Si aixó no ho fa, li asseguro, que no podent pensar res, me buscaré un altre ofci per deixar lo ram agüat.

MORSEN CANONS SALAMÉ.

Nos escriuhen de Vilanova y Geltrú que la colla de patrons de barcas del bou anomenada Los Beatos, son los que més explotan als pescadors que llogan, donantlos un petitíssim jornal a cambi d' un pesat treball. Se comprén que 's Beatos ho fassin aixis. Com la qüestió es patir en aquest mon pera guanyar la gloria eterna... Per aixó escatiman lo jornal als seus treballadors. Y ells, diuhen? Home, ab ells no s' hi ficin. Ells al cel ja deuhen ser considerats com de la casa.

Y mentres rebentín al próxim ab la intenció de salvarlos l' ànima, tot los será perdonat.

Se 'ns conta que al Arbós, lo dia de la festa major, hi anà un corb negre foraster, posant en una casa en que també hi tenia estada un fuster de Vilanova.

Y succehí que 'l treballador de Vilanova se trobà a faltar lo portamonedas, ahont tenia la setmanada.

L' endemà al matí lo corb foraster digué la santa missa, y vetaquí que poch després s' adonaren que faltavan del mateix altar las joyas de la Mare de Deu, que per cert eran un xich bonas.

Entretant lo pebrot foraster tocaba pipa de la vila sense despedirse de ningú.

Mes llavors lo ruc negre d' Arbós, que com a bon sastrer deu coneix 'l panyo, se disparà darrera la reverencia despedida a la francesa, y la hostà a Vilafranca que omplia la tripa en un hostal entre dos militars, sense sotana ni manteu ni cap senyal de pare reverent, sino vestit de persona y fent xirinola a tota vela.

Lo que passà entre 'ls dos companys negres no se sab. Mes pel poble algun maliciós suposa que ja s' han trobat las joyas de la Mare de Deu.

Vamos, que la desaparició degué ser cosa de miracle.

Fabricat per algun rata celestial.

S' han evaporat tretze mil y pico de rals de la caixa del arcabísbe de Galicia, sense fractura de pany ni res que s' hi assembli.

D' aquestos son ja des únichs miracles que avuy se veuhen entre gent devota.

Lo rector de Sahucedo, provincia de Pontevedra, estava dihent missa.

Consagra la hostia, fa que 'l vi 's converteixi en sanch de Cristo, y tan bon punt aquesta sanch entra al seu cos, cau com un sach al peu del altar.

Corren los feligresos esverats a donarli aushi... y tot inútil.

Lo reverent sacerdot ja havia fet las últimas ganxyotas y la seva ànima ja trucava a la porteria del cel.

Buscada la causa d' aquell horrorós efecte, resultà que 'l vi de dir la missa estava enmatinat, y l' infelís prebere hi pagó 'l pato, per la pega de no operar-se cap miracle al convertir-se aquell vi enmatinat en sanch de Cristo, fugint los efectes del veneno ab la consagració.

Los tribunals entenen en l' assumpto (no de la consagració, sino de buscar qui fou que tirà lo veneno al vi).

A Avilés tenen un rector que 's vesteix de persona, se 'n va al ball, tria las mossas que més li agradan, y caragola un wals y apreta una americana ab més salero que 'l primer jove del poble.

Un d' aquestos darrers dias va anar tota la nit de parranda, y 'l sagristà ja tocava a missa primera que ell encara las hi recargolava que era un gust en lo saló de ball, tenint d' anarsen luego corrents a disfressarse de reverencia, fent tart a dir la missa y casi be cayente de son demunt del missal.

Lo que té contrariar las vocacions. Vetaquí un pater que potser may será gran cosa portant sotana.

Y podia sortir un notabilíssim bailloir de flamench.

CANTARELLAS

Los polissons de las donas son igual als del govern, que costan molts rals y en cambi tot es per lujo y res més.

Avuy una pela falsa se pot comprar ab un pobre, perquè per tot allà 'bout entra ja se sab, sempre fa nosa.

Per ser gran y rich no pensis en ser home de talent, búscat una dona guapa y fins pots caser banquer.

Un cel hi ha pela catòlica molt gran, ventilat y fresch, y un altre 'n tenen los ases que ab res desdú del primer.

J. ESPUNYA RIBOT.

CANTARS BILINGUES

Subi á la sala del crimen á preguntarle al fiscal perquè agafan periodistas y no agafan criminals.

¡Válgame Dios de los cielos que grande es la pena mia! empenyat ja fins al coll, sense treball, pe ni camisa.

Al pié de una cruz bendita llorando me arrodille, mirant la lista dels comptes que deu nostre Ajuntament.

Sube á la orilla del mar y dile á la mare mia, que don Paco está ocupat fentse trasar las pupilas.

A orillas del mar un dia me puse á considerar los males resultats que 'ns dona la Exposició Universal.

Sevilla para el regalo Madrid para la nobleza, y tot lo resto d' Espanya per morirse de miseria.

PERPET SIAPIÉTICH.

MUDANSA

Aquí jau tot estrat un gran total de total; fou en vida un desgraciad, y la total, ben mirat, feu be en treure un carcamal.

A. GIBERT.

GEROGLIFICH

Quima L FAM A L S-A

ROCH NAPRAT

SOLUCIONS A LAS CABORIAS DEL N.º 377 CONVERSAL.—Papiol. XARABAI.—Fí-lo-mo-me. ARABAI.—Sotró. Arrós. Sotró. TERRACA.—Llorcar.—La Comedia social.

SOLUCIONS A LAS CABORIAS DEL N.º 378 XARABA.—CAR-DO-FO-SE. LOGOGRAFIO.—SUSSEBICH.—Evarist. Terrasa. Riteta. Se-Ver. ROSA. Avi. Re. A. ARABAI.—ABAI. TARE. NAR. GEROGLIFICH.—MES PONS NOUS.

SOLUCIONS A LAS CABORIAS DEL NÚMERO PASSAT XARABI.—Fí-de-la. MUDANSA.—GREU. CREU. PREU. TREU.

LA CORRESPONDENCIA AL DIRECTOR

Barcelona.—Tipografía LA ACADEMIA, Ronda de la Universidad, 4

CORRESPONDENCIA DE LA REDACCIÓN

No serveix res de lo que han enviat los firmants ab los següents noms:—Orlani de Reus.—J. Moré.—Drappayre.—Llauneret.—Pep Martra.—Noy Maco.—Noy Calvo.—Lola.—Fra Carlos.—A. Galcerán.—Mildew.—Noy de Gelós.—J. Enras.—E. Llevat.—Paperinas.—Quimet d' Ordal.—Cucs divina.—Un ab lanyas.—Font Masaró.—Frascoellins.—E. F.—Dos Tranquilla.—Pepet Vilanova.—Quimet de la Vina.—L' Honoré de las Garrigas baixas.—Mestre Flauros.—Ull de Velut.—Tonet de Cass.—R. Mallorquí.

Se inserirà algú bastant dels següents:—Antoni del corral.—R. Tivenchà.—A. Gibert.—J. Espanya.—Candor Salamé.—Descoltatist.—Ruch Naprat.—J. Abril.—Camilo Klechs.—C. Juliá de Sabadell.—Pastoret del Montant.—A. de la Guardia.—J. M. Bernis.—Fí-lo-Adán y C.—Dolors Mont.—F. Sobrecasas.—Un Gavet.—Un Infelís.—Triquina.—Stella Matutina.—F. Huete.—J. Boucella Prat.—M. Pineda.—R. Alonso.—J. Costa.—M. Sitjes: Algú arrelgat miraràn d' encabrill.—Norma R.: Remolán massa incorrectos sos articles.—J. Sala: Be la idea, però massa incorrecte y mal desarollada.—Colombi.—Totes las caborias no van be en prosa, puig resultan pesadas, y sola de lluny a lluny se poden permetre tals lliuretas. N' inserirà bastant de lo demás que envia.—Maria Trulls Algú: Molt be tot.—Marany: Las sevas poesias quedan molt incorrectas. De la una 'n donarém la noticia.—J. Gay: La dedicada al Pep no té prou interès pel públic. La del adroguer está molt be, mes nos ha passat per alt la oportunitat, per no haver-nos nosaltres fet carrech abans.—E. Vilat: Lo seu sonet sobre la justicia está be, però 'l fiscal hi tindrà que veure.—Capella pre-historic: No tenim inconvenient en que desarrolli son plan; mes abans es precis veurens però posar-nos d' acord.—E. Costa: Sols pot aprofitarse alguna caboria.—Un Terrassen: Fets de la gravetat del que 'ns explica, es precís que 'ns vinguin autoritzats ab una firma coneguda.—Catorce Corberina: Igual que l' anterior.